

Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Δευτέρα, 19 Φεβρουαρίου 2024

Ευάγγελος Καραμανές
Διευθυντής Ερευνών,
Διευθύνων το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας
της Ακαδημίας Αθηνών

Το Κέντρο Λαογραφίας | εν συντομία

Ιδρύθηκε το 1918 από τον Νικόλαο Γ. Πολίτη ως **Λαογραφικόν Αρχεῖον**, με αντικείμενο τη Λαογραφία δηλαδή «την περισυλλογήν πάσης της λαογραφικής ύλης και την δημοσίευσιν αυτής».

Εντάχθηκε στην **Ακαδημία Αθηνών** (1927).

Μετονομάστηκε σε **Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών** (1966).

Ν. Γ. Πολίτης (1852-1921)

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών,
Ιδρυτής της *Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας*,
του περιοδικού *Λαογραφία* (1909)
και του *Λαογραφικού Αρχείου* (1918).

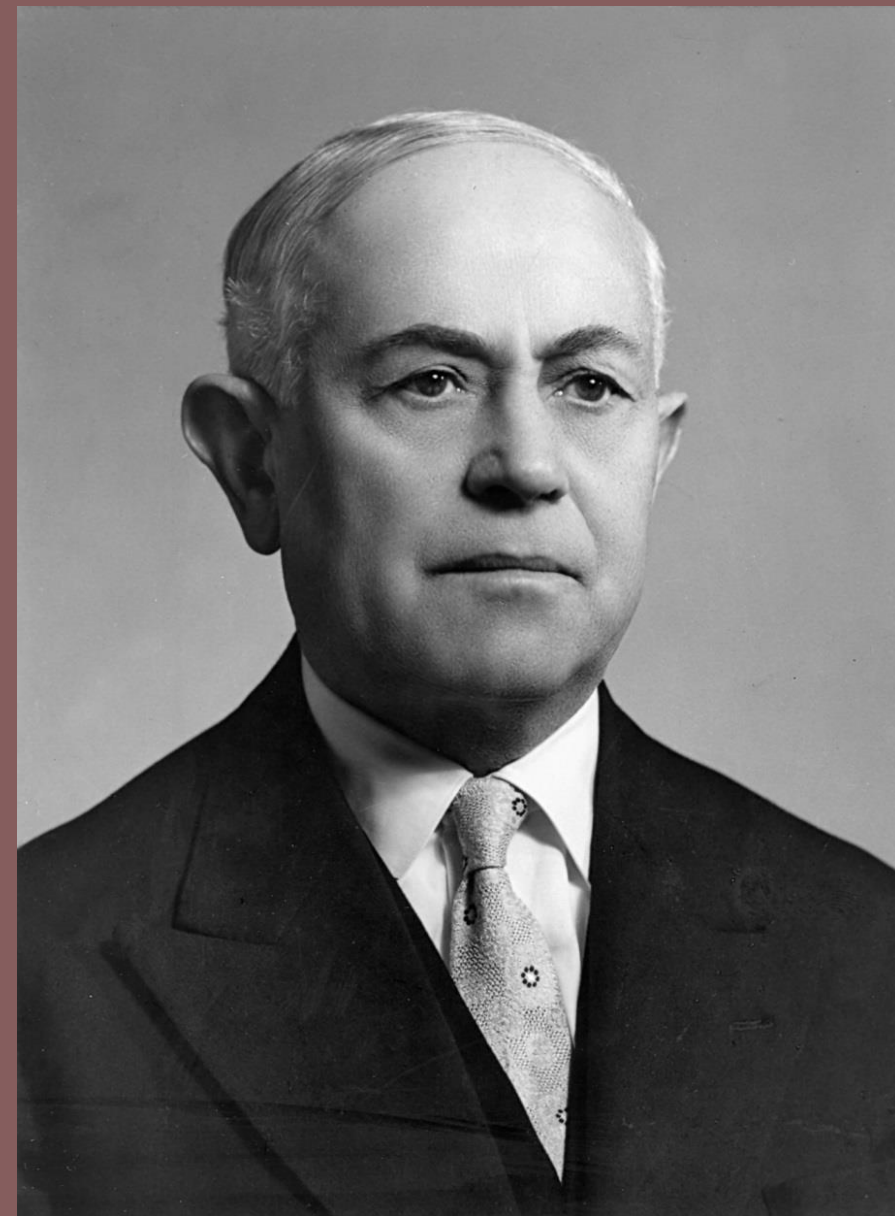
Στον πρώτο κανονισμό εργασιών του Λαογραφικού Αρχείου, που συνέταξε ο Γ. Α. Μέγας και εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο της Ακαδημίας Αθηνών το 1944, αναφέρεται ότι το Αρχείο είναι προσαρμοσμένο στους επιστημονικούς σκοπούς που επιδιώκουν τα ομοειδή επιστημονικά ιδρύματα και άλλων χωρών, όπως διατυπώθηκαν στο ψήφισμα του Λαογραφικού Συνεδρίου της Λούνδης (Lund) (περ. Zeitschrift für Volkskunde, bd 6, 1935, σ. 314) και ενημερώθηκαν και μεταγενέστερα (1966 κ.λπ.), ήτοι:

- Να συγκεντρώνει τα δημοσιευμένα κείμενα του λαϊκού πολιτισμού, να τα αποδελτιώνει και να συντάσσει βιβλιογραφία.
- Να εμπλουτίζει το αδημοσίευτο υλικό από την προφορική παράδοση με αποστολές του επιστημονικού προσωπικού (επιτόπια έρευνα / fieldwork), με προκήρυξη διαγωνισμών, με αποστολή ερωτηματολογίων σε φορείς και μεμονωμένα άτομα κ.ά.
- Να διατηρεί στο πρωτότυπο ή σε αντίγραφο τα κείμενα των Λαογραφικών Συλλογών του Κέντρου.
- Να ταξινομεί και να κατατάσσει σε ειδικά επιμέρους αρχεία τη λαογραφική ύλη που αποδελτιώνεται, ώστε να είναι θεματικά προσιτή στην έρευνα (δελτιοκατάλογοι, βάσεις δεδομένων, ψηφιακά αποθετήρια κ.λπ.).
- Να εκδίδει την Επετηρίδα του Κέντρου στην οποία θα δημοσιεύονται μελέτες των ερευνητών του, καθώς και αυτοτελή επιστημονικά δημοσιεύματα (βιβλία, χάρτες, δίσκοι μουσικής, DVD, ψηφιακά αποθετήρια κ.λπ.).

Γεώργιος Α. Μέγας (1893-1976)

Συντάκτης (1918-1927) και Διευθυντής του *Λαογραφικού Αρχείου* (1936-1955)
Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (1952-1961)
Τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών (1970-1976)

Το Κέντρο Λαογραφίας | Νομικό πλαίσιο λειτουργίας

Το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας ιδρύθηκε ως «Λαογραφικό Αρχείο» το 1918 (Νόμος 1304, Φ.Ε.Κ. Α΄, αρ. 85/18-4-1918)

Εντάχθηκε στην Ακαδημία Αθηνών από την ίδρυσή της (1926) (Νόμος 4398/29. Φ.Ε.Κ. 308, αρ. Α΄, 18-3-1926).

Το 1944 εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο της Ακαδημίας Αθηνών ο πρώτος Κανονισμός Εργασιών τον οποίο συνέταξε ο Γ. Α. Μέγας, διευθυντής από το 1936.

Το 1966 το Λαογραφικόν Αρχείον μετονομάσθηκε σε «Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας» (Ν.Δ. 4545 / 1966) και το 1967 εγκρίθηκε νέος Κανονισμός Εργασιών.

Το 1990 με τον νόμο Περί Έρευνας (Ν. 1894 / 1990) οι Συντάκτες, δηλαδή το επιστημονικό προσωπικό του Κέντρου εντάσσεται σε βαθμίδες Ερευνητών μετά από κρίση.

Το 2016 σύμφωνα με την τροποποίηση του ν. 4310/2014 από το ν. 4386/2016 (αρ. 12), το Κέντρο Λαογραφίας, όπως όλα τα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών, εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4310/2014.

Σημειωτέον ότι «τροφοδοτεί» από την ίδρυσή του με διδάσκοντες τις Πανεπιστημιακές Σχολές στις οποίες διδάσκεται η Λαογραφία ως η μόνη δημόσια ερευνητική και αρχειακή δομή εθνικής εμβέλειας με αντικείμενο τον λαϊκό πολιτισμό.

Επιτόπιες έρευνες:
Δημήτριος Πετρόπουλος,
Καλαμίτσι Αλεξάνδρου,
δήμος Αποκορώνου Χανίων,
Κρήτη 1953.

Λαογραφικές αποστολές στις δεκαετίες 1950 και 1960
(Σπυρ. Περιστέρης στην Φωκίδα).

Ο Γεώργιος Αικατερινίδης
κινηματογραφεί το πανηγύρι
του Αγίου Χαραλάμπους
στην Αγία Παρασκευή Λέσβου,
1969.

Η Αικατερίνη
Πολυμέρου-Καμηλάκη
με πληροφορητές
στο Τρίκερι Μαγνησίας
(1979).

Ο Στέφανος Δ. Ήμελλος ως Διευθυντής του Κέντρου Λαογραφίας (νυν Επόπτης, Ακαδημαϊκός) με τους μουσικολόγους Σπυρίδωνα Περιστέρη και Σωτήριο (Sam) Τσιάνη και Έλληνες παραδοσιακούς μουσικούς και χορευτές στο Smithsonian Folklife Festival το 1976 κατά τις εορταστικές εκδηλώσεις για τα διακόσια χρόνια από την Αμερικανική Επανάσταση και την δημιουργία των Ηνωμένων Πολιτειών (Φωτογραφικό Αρχείο ΚΕΕΛ).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ — 1975

Συλλογή και ταξινόμηση του υλικού:

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ,

Ζητήματα Ελληνικής Λαογραφίας,
Ανατύπωσις [των τριών τευχών-ανατύπων
από την *Επετηρίδα του Λαογραφικού Αρχείου*,
1939-1949], Αθήναι 1975, σελ. [430] .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 17

ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΥ — ΑΙΚ. ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ - ΚΑΜΗΛΑΚΗ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΥΛΙΚΟΣ ΒΙΟΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ
(ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ)

ΑΘΗΝΑ 1983

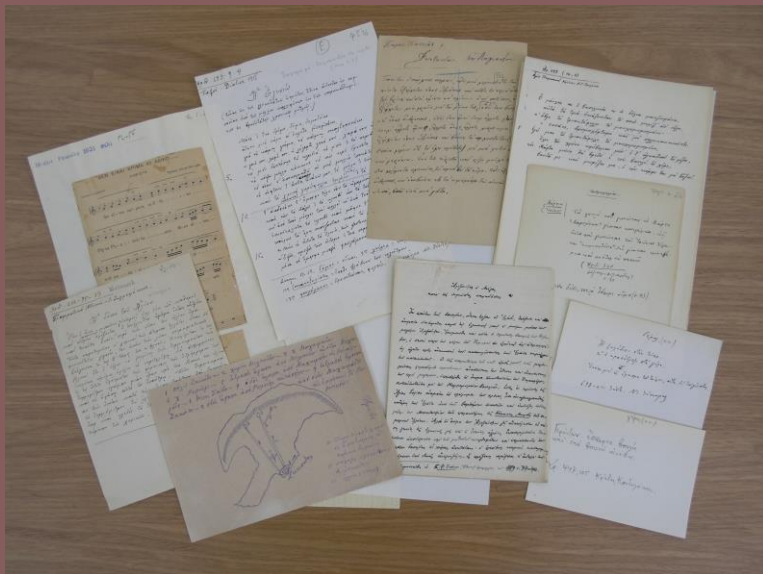
Συλλογή και ταξινόμηση του υλικού:

Στεφ. Δ. Ημέλλου – Αικ. Πολυμέρου-Καμηλάκη,
Παραδοσιακός υλικός βίος του ελληνικού λαού (Ερωτηματολόγιο),
Δημοσιεύματα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας
της Ακαδημίας Αθηνών αρ. 17, Αθήνα 1983, σ. Η' + 424.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αρχεία Αποδελτιωμένου Υλικού (περίπου 1.000.000 τεκμήρια): Τύποι δελτίων και δελτιοθηκών

Αρχεία Αποδελτιωμένου Υλικού (περίπου 1.000.000 τεκμήρια):
Τύποι δελτίων και δελτιοθηκών

Το Κέντρο Λαογραφίας | αρχές και προσωπικό

Διεύθυνση

- Επόπτης: Στέφανος Δ. Ήμελλος, ακαδημαϊκός
- Διευθύνων: Ευάγγελος Θ. Καραμανές

Εφορευτική Επιτροπή

Πρόεδρος: ο ακαδημαϊκός κ. Παναγιώτης Λ. Βοκοτόπουλος.

Μέλη: οι ακαδημαϊκοί κ.κ. Θανάσης Βαλτινός, Ιωάννης Παρμακέλης και Μιλτιάδης Χατζόπουλος.

Αναπλ. Μέλος: ο ακαδημαϊκός κ. Μιχαήλ Τιβέριος.

**ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ**

Ηπίτου 3, 105 57 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210.3664751

E-mail: keel@academyofathens.gr

Websites: www.kentrolaografias.gr
www.academyofathens.gr

Το Κέντρο Λαογραφίας | αρχές και προσωπικό

Ερευνητικό Προσωπικό (αριθμός)

- Α΄ Βαθμίδα: 3
- Β΄ Βαθμίδα: 5
- Γ΄ Βαθμίδα: 3

Ανάγκες για Πρόσθετο Προσωπικό (αριθμός)

- Α΄ Βαθμίδα: 0
- Β΄ Βαθμίδα: 0
- Γ΄ Βαθμίδα: 3

Διοικητικό Προσωπικό (αριθμός)

- ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού: 1
- ΠΕ Βιβλιοθηκονόμων : 2

Συνεργάτες (αριθμός)

- Με Σύμβαση/Συμβάσεις: 2
- Εξωτερικοί Συνεργάτες: 2

Το Κέντρο Λαογραφίας | αρχεία και συλλογές

- Αρχείο Χειρογράφων (8.000 συλλογές)
- Η Εθνική Μουσική Συλλογή, ιδρυμένη το 1914 έχει συγχωνευθεί από το 1927 στο Λαογραφικό Αρχείο.
- Ειδική λαογραφική Βιβλιοθήκη. Σήμερα η πρόσβαση στο περιεχόμενό της είναι εφικτή και μέσω ηλεκτρονικού καταλόγου.
- Η Μουσειακή Συλλογή Λαογραφικών Αντικειμένων (συγκροτήθηκε το 1939). Προστέθηκαν κατά τα τελευταία έτη επιμέρους ειδικές Συλλογές από δωρεές.
- Φωτογραφικό Αρχείο
- Τμήμα Κινηματογραφικών Θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού (ιδρ. 1962).

Ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση των συλλογών - Έργα

- «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της Βιβλιοθήκης-Αρχείου του ΚΕΕΛ (Γ' Κ.Π.Σ., 1996-2000), Επιστημ. υπεύθ. Αικ. Πολυμέρου-Καμηλάκη.
- «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2004-2008) Επιστημ. υπεύθ. Αικ. Πολυμέρου-Καμηλάκη.
- «Εθνικό δίκτυο ψηφιακής τεκμηρίωσης της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς», Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» (2012-2015), Επιστημ. υπεύθ. Αικ. Πολυμέρου-Καμηλάκη και Ευάγγ. Καραμανές.
- «Ψηφιοποίηση – επεξεργασία αναλογικού ηχητικού λαογραφικού υλικού» (2019), Επιστημ. υπεύθ. Ευάγγ. Καραμανές.
- «Ψηφιοποίηση – επεξεργασία χειρογράφου και εντύπου πρωτογενούς λαογραφικού υλικού» (2019-2021), Επιστημ. υπεύθ. Ευάγγ. Καραμανέ .
- «Καινοτόμες δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης του πολιτιστικού και επιστημονικού αποθέματος της Ακαδημίας Αθηνών», Πρόσκληση 118 «Δημιουργία, ανάδειξη και αξιοποίηση ψηφιακού πολιτιστικού αποθέματος», ΕΠΑΝΕΚ-ΕΣΠΑ 2014-2020, Επιστημ. Υπεύθ. Χρήστος Ζερεφός).

Προετοιμασία του μουσικού στούντιο του ΚΕΕΛ για την ψηφιοποίηση ηχητικού υλικού δημοτικών τραγουδιών από τον Γιάννη Σμυρναίο (1998)

Ψηφιοποίηση χειρογράφων,
φωτογραφιών και εντύπων (2020).

Ιστοσελίδα – ψηφιακά αποθετήρια

Αποτελέσματα των εργασιών ψηφιοποίησης ως προς την μελέτη και διάχυση του αρχαιικού περιεχομένου:
Διαλειτουργικά ψηφιακά αποθετήρια με τον Εθνικό Συσσωρευτή Πολιτιστικού Περιεχομένου του ΕΚΤ www.searchculture.gr

<http://www.kentrolaografias.gr>

Ψηφιακό αποθετήριο της Επετηρίδας του ΚΕΕΛ και εκδόσεών του

<http://editions.academyofathens.gr/epetirides/xmlui/handle/20.500.11855/2?locale-attribute=en>

Ψηφιακό αποθετήριο παροιμιών και λαϊκών παραδόσεων

<http://repository.kentrolaografias.gr/xmlui/>

Ψηφιακό αποθετήριο κινηματογραφήσεων

<http://repository.academyofathens.gr/gr/video2>

Ψηφιακό αποθετήριο τρισδιάστατων μουσειακών αντικειμένων

<http://repository.academyofathens.gr/keel/index.php/gr/objects3d>

Κανάλι του ΚΕΕΛ στο [Youtube](https://www.youtube.com/@KEEL-AcademyofAthens)

<https://www.youtube.com/@KEEL-AcademyofAthens>

Δημοτικά τραγούδια από το Βαλτέτσι Αρκαδίας Folk songs from Valtetsi, Arcadia

ΤΟΜΟΣ Α' | VOLUME I

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Ι. ΤΣΙΑΝΗΣ

SOTIRIOS J. CHIANIS

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (1956, 1959)
ΜΕΛΕΤΗ - ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ

MUSIC COLLECTION (1956, 1959)
STUDY - TRANSCRIPTION

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ / SCHOLARLY SUPERVISION - EDITING
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ-ΚΑΜΗΛΑΚΗ / AIKATERINI POLYMEROU-KAMILAKI

ΑΘΗΝΑ 2010 ATHENS

Αποτελέσματα των εργασιών ψηφιοποίησης ως προς την μελέτη και διάχυση του αρχειακού περιεχομένου:

Πολυάριθμες εκδόσεις στις
εκδοτικές σειρές των
«Δημοσιευμάτων» και
«Πηγές του Λαϊκού
Πολιτισμού» και ιδιαιτέρως
μουσικές εκδόσεις που
συνοδεύονται από
ηχητικές και οπτικές
καταγραφές ασμάτων
(CD/DVD).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΠΥΡ. Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ 1959, 1962

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2018

Το Κέντρο Λαογραφίας | Αρχείο Λαογραφικού Υλικού

Το Κέντρο Λαογραφίας διαθέτει αξιόλογη εμπειρία δεκαετιών στον τομέα της αρχειοθέτησης λαογραφικού και εθνογραφικού υλικού. Η εμπειρία αυτή επιτρέπει την συγκρότηση και εναλλακτικών προτάσεων για την τεκμηρίωση του εθνογραφικού υλικού που θησαυρίζεται στο αρχείο, η έκταση του οποίου συνεχώς αυξάνει και στο πλαίσιο των δράσεων της εφαρμογής της Σύμβασης για την Άυλη Κληρονομιά της UNESCO.

Το ζητούμενο είναι η δημιουργία δυνατοτήτων για την κριτική επανεξέταση του αρχειακού υλικού, δηλ. επί της ουσίας της δυνατότητας να ανταποκριθεί το Κέντρο στις σύγχρονες ανάγκες της έρευνας και τις μελλοντικές προοπτικές της.

Όπως έχει γίνει αντιληπτό από την μακρόχρονη εμπειρία του Κέντρου, όχι μόνο εκείνη του ψηφιακού μετασχηματισμού του που αφορά σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια περίπου, τα προτεινόμενα συστήματα πρέπει να είναι συμβατά με τα διεθνή πρότυπα για την τεκμηρίωση του εθνογραφικού υλικού, να ακολουθούν και να συμμετέχουν στις πρόσφατες θεωρητικές και μεθοδολογικές κριτικές προσεγγίσεις και να ακολουθούν την επιστημονική παράδοση του Κέντρου.

Το Κέντρο Λαογραφίας | Επιστημονικό Εύρος

Επιστημονικά Πεδία Κέντρου

- Λαογραφία
- Εθνομουσικολογία
- Εθνολογία

Διεθνείς Συνεργασίες

- International Society for Ethnology and Folklore (SIEF)
Αναλυτικότερα ως εξής:

Συνεργασίες του Κέντρου με άλλους φορείς έρευνας κ.α.

1. Συνεργασία με την International Society for Ethnology and Folklore (SIEF) την σημαντικότερη διεθνή επιστημονική εταιρεία στο αντικείμενο της Ευρωπαϊκής Εθνολογίας και Λαογραφίας. Ο διευθύνων το ΚΕΕΛ Ε. Καραμανές είναι τακτικό μέλος του ΔΣ (β' διετή θητεία 2021-2023, 2023-2025). Πραγματοποιήθηκε το Συνέδριο της Εταιρείας στο Πανεπιστήμιο του Μπρνο της Τσεχίας τον Ιούνιο του 2023 (1.200 συμμετοχές). Τα συνέδρια της SIEF γίνονται ανά διετία σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα και φιλοξενούν δεκάδες θεματικά πάνελ και εκατοντάδες ανακοινώσεις.

2. Συνεργασία με 1) Research Centre of Ethnomusicology of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, 2) Slovene Ethnographic Museum, 3) Centre for Music and Performing Arts Heritage of Belgium, 4) Norwegian Center for Traditional Music and Dance (Leader Partner), 5) Norwegian Music Museum, 6) ASTRA National Museum Complex of Romania, 7) Hungarian Open Air Museum, 8) School of Physical Education and Sport Science of the National and Kapodistrian University of Athens στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού διακρατικού προγράμματος «**Dance as Intangible Cultural Heritage: New models of facilitating participatory dance events (Dance – ICH)**», «Creative Europe (Ref. Ares. 3656918-03/06/2021)». Υπεύθυνη από το ΚΕΕΛ, Ζωή Μάργαρη.

3. Συνεργασία με το γαλλόφωνο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνολογίας EURETHNO.

4. Συνεργασία στη βάση υπογεγραμμένης Προγραμματικής Σύμβασης με το Ίδρυμα Τεχνολογίας Έρευνας, Ινστιτούτο Πληροφορικής (ΙΤΕ-ΙΠ) και του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης με αντικείμενο την ιστορική και εθνογραφική έρευνα στο Ηράκλειο του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα με στόχο την καταγραφή και αξιοποίηση του κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος της εποχής με τεχνολογίες αιχμής. (Ευάγγελος Καραμανές, Ιωάννης Καραχρήστος, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος).

Συνεργασίες του Κέντρου με άλλους φορείς έρευνας κ.α.

5. Συνεργασία με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων με δανεισμό αντικειμένου της Μουσειακής συλλογής και μουσικών καταγραφών του Κέντρου για τις ανάγκες της έκθεσης «“ΣΗΚΩ ΨΥΧΗ ΜΟΥ”... Εικόνες και μουσικές των προσφύγων του '22».

6. Συνεργασία με την Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων με δανεισμό αντικειμένου από τη μουσειακή συλλογή του Κέντρου για τις ανάγκες της έκθεσης της Βουλής με θέμα "Ιστορίες επιβίωσης: Μικρασιάτες πρόσφυγες και εργασία στις νέες πατρίδες".

7. Συνεργασία με Fe26: Άνθρωπος και Ύλη. Πρόγραμμα για την ανάδειξη της σχέσης του ανθρώπου με την ύλη, Υλοποίηση ΝΩΜΩ ΑΜΚΕ, Χρηματοδότηση Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Ευάγγελος Καραμανές).

8. Συνεργασία με τον Δήμο Κοζάνης. «Συγκρότηση Τοπικού Ευρετηρίου Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς Δήμου Κοζάνης» και «Δήμος Κοζάνης: Τοπικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς» σε συνεργασία με τον Δήμο Κοζάνης (επιστ. επιμ. Ζωή Μάργαρη για υποβολή φακέλων υποψηφιοτήτων ένταξης εκφάνσεων της άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς του Δήμου στο Εθνικό Ευρετήριο Στοιχείων Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς).

9. Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Ακαδημίας Αθηνών (ΚΕΕΛ), Δήμου Κυθήρων και Συλλόγου Φίλων Μουσείων Κυθήρων για την εκπόνηση της Μουσειολογικής Μελέτης για τη Δημιουργία του Μουσείου Κυθηραϊκής Μετανάστευσης, στην Αγία Πελαγία Κυθήρων (Παρασκευάς Ποτηρόπουλος).

Άλλοι φορείς: Department of Folkloristics, University of Budapest (Hungary), Δήμος Σπάτων, Δήμος Γορτυνίας, Δήμος Κισάμου-Σελίνου, Δήμος Θήρας, Δήμος Λευκάδας, Δήμος Αράχωβας.

Ερευνητικά Προγράμματα

Χρηματοδοτούμενα

- Αριθμός Προγραμμάτων: 4
- Αριθμός Εμπλεκόμενων Ερευνητών/τριών Κέντρου: 12
- Αριθμός Συνεργαζόμενων Ερευνητών/τριών και Φορέων: 15

Μη Χρηματοδοτούμενα

- Αριθμός Προγραμμάτων: -
- Αριθμός Εμπλεκόμενων Ερευνητών/τριών Κέντρου: -
- Αριθμός Συνεργαζόμενων Ερευνητών/τριών και Φορέων: -

Επιστημονικά Ερευνητικά Προγράμματα

1. Ερευνητές του Κέντρου πραγματοποίησαν 14 εντεταλμένες επταήμερες αποστολές για επιτόπια λαογραφική έρευνα και αποστολές για τις ανάγκες ερευνητικών προγραμμάτων ως εξής:

- Ευάγγελος Καραμανές (Περιφέρεια Κρήτης, ΠΕ Ηρακλείου, 19 – 23/06/2023 & 28/11/2023 – 2/12/2023)
- Ανδρομάχη Οικονόμου (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, 21 – 27/8/2023)
- Μαρία Ανδρουλάκη (Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΠΕ Δωδεκανήσου, Νήσος Ρόδου, 29/11/2023 – 5/12/2023)
- Γεώργιος Βοζίκας (Περιφέρεια Αττικής, 10 – 16/7/2023)
- Ιωάννης Καραχρήστος (Περιφέρεια Κρήτης, ΠΕ Ηρακλείου, 9 – 16/7/2023, 22/11/2023 – 28/11/2023 & 29/11/2023 – 3/12/2023)
- Ζωή Μάργαρη (Περιφέρεια Θεσσαλίας, ΠΕ Μαγνησίας, 26/12/2023 – 1/1/2024)
- Ιωάννης Πλεμμένος (Περιφέρεια Θεσσαλίας, ΠΕ Σποράδων (Νήσος Σκιάθος & Σκόπελος, 25 – 31/8/2023)
- Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (Περιφέρεια Αττικής, Νήσος Κύθηρα, 24 – 26/5/2023 & 28/11/2023 – 4/12/2023)
- Κυριακή Χρυσού-Καρατζά (Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΠΕ Κυκλάδων, Νήσος Θήρας, 7 – 13/8/2023)
- Σταμάτιος Ζωχιός, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΠΕ Χαλκιδικής, Άγιον Όρος, 26-31/12/2023)
- Γεώργιος Τσερπές (Περιφέρεια Πελοποννήσου, ΠΕ Λακωνίας, 18 – 24/9/2023)
- Εμμανουέλα Κατρινάκη (Περιφέρεια Κρήτης, ΠΕ Λασιθίου, 5 – 11/10/2023)

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΤΟΜΟΣ 35-36
(2014-2019)

ΑΘΗΝΑ 2021

Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, τόμ. 35-36 (2014-2019), Αθήνα 2021, σελ. 966.

Ο διπλός τόμος 35-36 της Επετηρίδας του Κέντρου Λαογραφίας (έτη 2014-2019) περιλαμβάνει 25 μελέτες ερευνητών και συνεργατών του Κέντρου.

Τα κείμενα του πρώτου μέρους «Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για τα 100 χρόνια του ΛΑ / ΚΕΕΛ της Ακαδημίας Αθηνών, 1918-2018. Επιλεγμένα κείμενα» είναι αφιερωμένα σε μια αναστοχαστική και κριτική προσέγγιση των επιτοπίων ερευνών, των αρχειακών πρακτικών του αρχειακού εθνογραφικού και λαογραφικού υλικού, διαφόρων τύπων και μορφών, που προέρχεται από επιτόπιες έρευνες και καταγραφές. Επίσης κατατίθενται προτάσεις για την φροντίδα και διαχείρισή του στο μέλλον, κυρίως στο ψηφιακό πλαίσιο.

Ερευνητικά προγράμματα (Χρηματοδοτούμενα)

2. Προφορική ιστορία και καθημερινός πολιτισμός της Ηλιούπολης.

- **Επιστημ. Υπεύθυνος:** Γεώργιος Βοζίκας
- **Προϋπολογισμός:** 1.176,47€. **Διάρκεια:** 2020-2023.
- **Περιγραφή προγράμματος:**
Επιστημονική καταγραφή της τοπικής προφορικής ιστορικής μνήμης σχετικά με την εγκατάσταση και την κοινωνική ζωή των κατοίκων της Ηλιούπολης, ιδιαίτερα στα πρώτα τους βήματα στην περιοχή.

3. Ιστορική και εθνογραφική έρευνα για το αμπέλι και την ελιά στο Ηράκλειο Κρήτης.

- **Επιστημ. Υπεύθυνος:** Ευάγγελος Καραμανές
- **Προϋπολογισμός:** 50.000€. **Διάρκεια:** 2022-2024.
- **Περιγραφή προγράμματος:**
Ιστορική και εθνογραφική έρευνα στο Ηράκλειο του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα έως τις μέρες μας με στόχο την καταγραφή και αξιοποίηση του κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος της εποχής με τεχνολογίες αιχμής. Αποτέλεσμα του Έργου θα είναι η παραγωγή και διάθεση ψηφιακών αφηγημάτων για την αξιοποίησή τους στο πλαίσιο προβολής του Ηρακλείου.

Ερευνητικά προγράμματα (Χρηματοδοτούμενα)

4. Διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα του Creative Europe «Dance as Intangible Cultural Heritage: New models of facilitating participatory dance events (Dance – ICH)»

- Επιστημ. Υπεύθυνος: Ζωή Μάργαρη
- Συνολικός Προϋπολογισμός ΚΕΕΛ: 145.334,00€
- Διάρκεια: 2022-2025.
- Περιγραφή προγράμματος:

Το αντικείμενο του έργου εστιάζει στην διεπιστημονική μελέτη και την αιεφόρο διαχείριση του παραδοσιακού χορού, ως ζώσα άυλη πολιτισμική κληρονομιά.

Ερευνητικά προγράμματα (Χρηματοδοτούμενα)

5. Καινοτόμες δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης του πολιτιστικού και επιστημονικού αποθέματος της Ακαδημίας Αθηνών.

- Επιστημ. Υπεύθυνος: Χρήστος Σ. Ζερεφός
- Διάρκεια: 2023.
- Περιγραφή προγράμματος:

Αντικείμενο του έργου είναι η οργάνωση, τεκμηρίωση, ψηφιοποίηση, διαχείριση και προβολή του πολιτιστικού και επιστημονικού περιεχομένου που διαθέτει η Ακαδημία Αθηνών και τα Κέντρα Ερευνών.

Ειδικότερα στο Κέντρο Λαογραφίας πραγματοποιήθηκε ψηφιοποίηση πάνω από 130 χιλ. τεκμηρίων (χειρόγραφα, δελτία, μουσειακά αντικείμενα) και 200 ωρών ηχητικού και κινηματογραφικού υλικού, μετάπτωση στο cloud και ανάπτυξη νέων ειδικών ψηφιακών εφαρμογών.

Επιστημονικά Ερευνητικά Προγράμματα

6. «The emerging landscape of digital work practices in the Humanities in the context of the European projects DARIAH and CLARIN», στο πλαίσιο της Εμβληματικής Δράσης του ΕΛΙΔΕΚ (Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας) με τίτλο: «Το αναδυόμενο τοπίο ψηφιακής εργασίας στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών υποδομών DARIAH και CLARIN», Επιστημονικός Υπεύθυνος του Συνεργαζόμενου Φορέα (Ακαδημία Αθηνών), φορέας υλοποίησης Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά (Παρασκευάς Ποτηρόπουλος).

7. Όσον αφορά άλλες τακτικές εργασίες του ΚΕΕΛ, στο Αρχείο Χειρογράφων του Κέντρου εισήχθησαν **22 αξιόλογες συλλογές πρωτογενούς λαογραφικού υλικού** (εισαγωγές ετών 2021, 2022 & 2023 , σύμφωνα με απόφαση της Εφορευτικής Επιτροπής του ΚΕΕΛ). Στις πλέον αξιόλογες εξ αυτών απονέμονται έπαινοι από την Ακαδημία Αθηνών μετά από πρόταση της Εφορευτικής Επιτροπής.

Συνεχίστηκε η ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση χειρογράφων, φωτογραφιών, ηχογραφήσεων, κινηματογραφήσεων και μουσειακών αντικείμενων και η ενημέρωση των Βάσεων Δεδομένων και του Ευρετηρίου της Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς.

Εκδόσεις

Πρωτογενείς λαογραφικές καταγραφές
Δημοτικά τραγούδια / έθιμα / γλωσσικό υλικό

Επιστημονική επιμέλεια ύλης / Αρχειακή έρευνα:
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΕΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ,
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ-ΚΑΜΗΛΑΚΗ, ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΖΓΟΥΛΕΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΤ
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Αλμυρός 1881-1940. Πρωτογενείς λαογραφικές καταγραφές. Δημοτικά τραγούδια, έθιμα, γλωσσικό υλικό, Ευάγγελος Καραμανές, Δημήτρης Γεωργίκος, Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Γιαννούλα Ζγουλέτα (επιστημονική επιμέλεια ύλης / αρχειακή έρευνα), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα 2022, σ. 102.

Σπάτα

Ήθη, έθιμα, γιορτές,
μουσικές και τραγούδια

Επιμέλεια Ζωή Ν. Μάργαρη

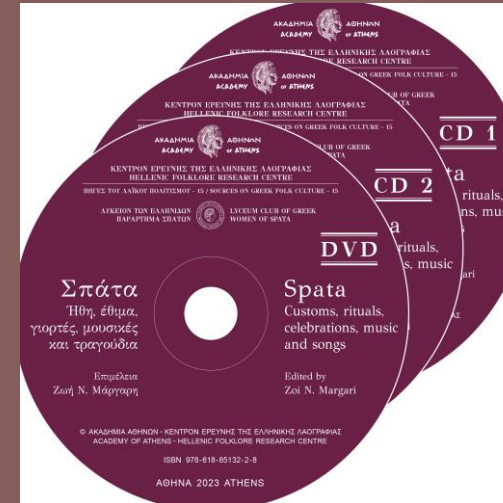
Spata

Customs, rituals, celebrations,
music and songs

Edited by Zoi N. Margari

ΑΘΗΝΑ 2023 ATHENS

Εκδόσεις

Σπάτα. Ήθη, έθιμα, γιορτές, μουσικές και τραγούδια / Spata. Customs, rituals, celebrations, music and songs, Επιστημονική και εκδοτική επιμέλεια Ζωή Ν. Μάργαρη, Υπεύθυνος εκδοτικής σειράς Ευάγγελος Θ. Καραμανές, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Σειρά Πηγές του Λαϊκού Πολιτισμού αρ. 15 (έκδοση σε συνεργασία με το Λύκειο των Ελληνίδων – Παράρτημα Σπάτων), Αθήνα 2023, σελ. 592 (+ 2 CD + 1 DVD), ISBN: 978-618-85132-2-8.

Υπό έκδοση στο τυπογραφείο

- Επετηρίδα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, τόμος 37-38 (2020-2023).
- *Το Ζυγοβίστι και η λαογραφία του*, συλλογή Γιαννοπούλου Παναγιώτας, επιμ. Παρ. Ποτηρόπουλος, Σειρά Πηγές του Ελληνικού Λαϊκού Πολιτισμού, Αθήνα 2024.
- *Γιορτάζοντας και τραγουδώντας στην Σορωνή Ρόδου: Τρία λαογραφικά μελετήματα*, Μαρία Ανδρουλάκη, (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, περιέχει 2 μουσικά CDs). Συνέκδοση με τον Πολιτιστικό και Λαογραφικό Σύλλογο Σορωνής το «Αμπερνάλλι», Δημοσιεύματα του ΚΕΕΛ, Αθήνα 2024.
- *Όψεις του θείου στα ελληνικά λαϊκά παραμύθια*, Εισαγωγή, επιλογή κειμένων, σχόλια Εμμανουέλα Κατρινάκη, Δημοσιεύματα του ΚΕΕΛ, Αθήνα 2024.
- *Η συλλογή παροιμιών του Β. Ι. Νταλ (1862) σε μετάφραση Αδ. Αδαμαντίου και επιλογή Ν. Γ Πολίτη. Από τα χειρόγραφα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, Επιστημονική επιμέλεια: Σταμάτης Ζωχιός και Γιώργος Τσερπές, Δημοσιεύματα του ΚΕΕΛ, Αθήνα 2024.
- «Μουσική έκδοση για την Επανάσταση του 2021». Το υλικό της έκδοσης δηλ. ποιητικά κείμενα τραγουδιών και σχετικές μελέτες στην ελληνική και αγγλική γλώσσα όπως και ψηφιακές μήτρες για την παραγωγή των δύο μουσικών CDs είναι έτοιμο προς έκδοση.

Υπό έκδοση

Δέκα (10) εκδόσεις του Κέντρου Λαογραφίας βρίσκονται σε διάφορα στάδια επεξεργασίας και προγραμματίζεται η κυκλοφορία τους σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Κέντρου.

Δημοσιεύσεις

Peer-Reviewed

Αριθμός Δημοσιεύσεων: **21**

Conference Proceedings

Αριθμός Δημοσιεύσεων: **8**

Λοιπές Δημοσιεύσεις

(Ομιλίες, Βιβλία, Επιμέλεια εκδόσεων κ.α.)

Αριθμός Δημοσιεύσεων: **27**

Δημοσιεύματα των ερευνητών του Κέντρου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΕΣ

- Karamanes, Evangelos et Zochios, Stamatias, « Pour une ethnographie des pratiques ethnographiques pendant la pandémie du COVID-19 (mars 2020-à présent) : notes de journal » (« For an Ethnography of Ethnographic Practices During the Covid-19 Pandemic (March 2020-present) : Journal Notes »), *EtnoAntropologia* 11 (1) (2023), pp. 105-118. <https://rivisteclub.it/index.php/etnoantropologia/article/view/438>
- «Yogurt in Greece», International Association of Agricultural Museums, online articles. Published May 24, 2023. URL: <https://www.agriculturalmuseums.org/2023/05/24/yogurt-in-greece/>

ΜΑΡΙΑ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

- Οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι ως μοχλός πολιτιστικής δημιουργικότητας και ανάπτυξης: Το παράδειγμα του Πολιτιστικού Ομίλου Απολλώνων Ρόδου «Νέοι Ορίζοντες». Στο Ρέα Κακάμπουρα (επιμ.), *Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς*, Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2023. (Πρακτικά Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στην Πτολεμαΐδα 5-7/10/2018).
- Γιορτάζοντας και τραγουδώντας στη Σορωνή Ρόδου: Τρία Λαογραφικά Μελετήματα, Ακαδημία Αθηνών, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Συνέκδοση με τον Πολιτιστικό και Λαογραφικό Σύλλογο Σορωνής το «Αμπερνάλλι» (υπό έκδοση στην ελληνική και αγγλική γλώσσα στην σειρά των δημοσιευμάτων του ΚΕΕΛ).

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

- Περιβάλλον-κοινωνία-πολιτισμός. Προσεγγίσεις μιας διαλεκτικής σχέσης» Ευαγ. Αυδίκος (επιμ.) *Τα αυλάκια της ζωής. Περιβάλλον, τεχνολογία και κοινωνία*, εκδοτικός οίκος Κ&Μ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη, 2023, σελ. 55-67.
- «Χορός, τοπική ταυτότητα και συμβολική συγκρότηση μιας αρβανίτικης κοινότητας (Βίλα Αττικής)», Χρήστος Παπακώστας – Ρένα Λουτζάκη (επιστ. επιμ.), *Εθνοχορογραφίες*, 40 Δίσκιμα, 2022, σελ. 105-122.

Δημοσιεύματα των ερευνητών του Κέντρου

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΟΖΙΚΑΣ

- «"Η παράδοση στο τραπέζι". Πολιτισμική οικονομία και μεταπολιτισμικές πρακτικές σε συνθήκες κρίσης». Εθνολογία 18 (2019-2022) σσ. 39-92.
- «Το ρέμα της Πικροδάφνης στην Αττική. Πρακτικές διαχείρισης και αναπαραστάσεις», αφιερωματικός τόμος στον Ευάγγελο Αυδίκο, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (Υπό έκδοση).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΧΡΗΣΤΟΣ

- «Πολιτικές μνήμης και διαδικασία δόμησης ταυτοτήτων στην ψηφιακή εποχή: Το παράδειγμα του ιστότοπου «Δίκτυο Mikrasiatis.gr», στο Κατσαδώρας, Γ. και Φωκίδης, Ε. (επιμ.), Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου Λαϊκός Πολιτισμός και Ψηφιακός Κόσμος: Για μια Ψηφιακή Λαογραφία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, 5-7 Νοεμβρίου 2021, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, σελ. 183-194, DOI: <https://doi.org/10.12681/apll.178>
- «Προσφυγική εμπειρία, μνήμη και οικειοποίηση του χώρου: Το παράδειγμα των προσφύγων της Μικράς Ασίας στη Μεσοπολεμική Ελλάδα», στο Κ. Μπρέγιαννη (επιμ.), Κοινωνικές έννοιες και οικονομικές οπτικές, από το τοπικό στο διεθνές: Η Ελλάδα και η κρίση του Μεσοπολέμου, (υπό δημοσίευση).

ΖΩΗ ΜΑΡΓΑΡΗ

- «Κεφάλαιο 1. "Κίνησαν οι Λαζαρίνες...". Χορός, χώρος, σώμα: Η εθνογραφία των μετασχηματισμών» στο Παπακώστας Χρ., Λουτζάκη Ρ., (επιμ.), Εθνοχορογραφίες, Αθήνα: ΔΙΣΙΓΜΑ, 2023, σσ. 21-40.
- «"Κρατώντας ζωντανή την παράδοση": Πολιτιστικοί σύλλογοι, τελεστικές τέχνες & λαϊκά δρώμενα στην εποχή της μετανεωτερικότητας» στο Ρέα Κακάμπουρα (επιμ.), Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, Αθήνα: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2023, σσ. 204-240.

Δημοσιεύματα των ερευνητών του Κέντρου

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΕΜΜΕΝΟΣ

- «Interpreting Words, Transmitting Ideas: Greek Dragomans as Translators of European Theatre in the eighteenth century», στο συλλογικό τόμο: Culture and Diplomacy: Ambassadors as Cultural Actors in Ottoman-European Relations from the 16th to the 19th Century, vol. II, Βιέννη: Hollitzer, 2023, σ. 53-77.
- “Music Nationalism in a Non-Communist Country: The Canonization of National Martyrs in Greek Orthodox Church and its Impact on Ecclesiastical Hymnography”, Musicology Today: Journal of the National University of Music Bucharest, Vol. 13, Issue 1 (49), pp. 27-50.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΟΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

- «Από την προφορική παράδοση στις προφορικές αφηγήσεις: Ο δημιουργικός διάλογος της λαογραφίας με την προφορική ιστορία», στο Οι Προφορικές Βιογραφικές Αφηγήσεις ως Πηγή Επιστημονικής Γνώσης: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις, επιμέλεια Ρίκη Βαν Μπουσχότεν, έκδοση Ένωση Προφορικής Ιστορίας, Εργαστήριο Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος 2023, σελ. 59-71.
- «Οι Χοροί και οι Τόποι τους Συμβολικές Εκφράσεις της Τοπικής Ταυτότητας στην Κρασιά Τρικάλων», στο Χ. Παπακώστας και Ρ. Λουτζάκη (επιμ.), ΕθνοΧορογραφίες, ΔΙΣΙΓΜΑ, Αθήνα 2022 (κυκλοφορήθηκε 2023), σελ. 89-104.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΧΡΥΣΟΥ-ΚΑΡΑΤΖΑ

- «Η κοινωνική ταυτότητα της γυναίκας στη Σαντορίνη κατά την Οθωμανική κυριαρχία μέσα από το Αρχείο της Καθολικής Εκκλησίας» στην Επετηρίδα του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών τ. 37-38.
- «Εξάπλωση και εξέλιξη εισηγμένων αγροτικών προϊόντων. Μελέτη περίπτωσης για το τοματάκι της Σαντορίνης» στο περιοδικό Ελληνική Λαογραφία τ. 43.

Δημοσιεύματα των ερευνητών του Κέντρου

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΖΩΧΙΟΣ

- Caïn sur la Lune: Contes et légendes étiologiques de la Grèce moderne, Lisieux, Lingua, 2023.
- Gnomes, language of (Medieval Greek), 2. Gnomes, language of (Modern Greek), 3. Names of Months (Medieval Greek), 4. Names of Months (Modern Greek), in Encyclopedia of Greek Language and Linguistics, Brill, 2024.

ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΚΑΤΡΙΝΑΚΗ

- M. Kaplanoglou and E. Katrinaki, The theme of the Old Woman and March in Greek folklore, *Estudis de literatura oral popular*, n. 12, 2023, p. 131-138.
- My father's baptism (ATU 1962) and other lies in a topsy-turvy land (ATU 1875-1999). On some Greek Tall Tales and their classification (περιοδικό *Fabula* vol. 65, 4/4, 2024).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΕΡΠΕΣ

- Γεώργιος Τσερπές – Μαριάνθη Καπλάνογλου, «Ο έντεχνος λαϊκός λόγος στο Διαδίκτυο: Δύο παραδείγματα χρήσης των παροιμιών στη διάρκεια της πανδημίας», στο Γεώργιος Κατσαδώρας – Εμμανουήλ Φωκίδης (επιμ.), *Ψηφιακή Λαογραφία και σύγχρονες μορφές του λαϊκού πολιτισμού. Αφετηρία και προοπτικές ενός νέου πεδίου*, Εργαστήριο Γλωσσολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 2022 (ο τόμος δημοσιεύτηκε ψηφιακά το 2023), σελ. 319-330.
- Georgios Tserpes, “Epidemics in modern Greek proverbial discourse”, *Proceedings of the Sixteenth Interdisciplinary Colloquium on Proverbs*, 6th to 13th November 2022, at Tavira, Portugal. Eds. Rui JB Soares and Outi Lauhakangas. Tavira: Tipografia Tavirense, 2023. 282-296.

Διοργανώσεις

Συνέδρια

Workshop με τίτλο «Dance as living ICH of the 21st century: From dance ethnography to a dance class. Dance knowledge, research, transmission, presentation & the role of dance academics» στο πλαίσιο του Διακρατικού Ερευνητικού Έργου/Προγράμματος «Dance as Intangible Cultural Heritage: New models of facilitating participatory dance events (Dance – ICH)» του Creative Europe.

Το Workshop πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο της Ακαδημίας Αθηνών (14-16 Δεκεμβρίου 2023).

Στόχος των εργαστηρίων ήταν η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων για τον χορό ως ζωντανή κληρονομιά του 21ου αιώνα και ο διαλογισμός σχετικά με τη σχέση μεταξύ χορευτικής εθνογραφίας, χορευτικής μετάδοσης και διαχείρισης σε συμμετοχικά συν-δημιουργικά κοινωνικά πλαίσια.

Διοργανώσεις

Κύκλοι Διαδικτυακών Ομιλιών

1. Πέντε (5) ομιλίες με βάση επιτόπιες έρευνες και αντίστοιχα δημοσιεύματα στην Επετηρίδα του Κέντρου (Φεβρουάριος-Μάιος 2023)
2. «Φυσικά φαινόμενα και καταστροφές: λαογραφικές προσεγγίσεις (5 ομιλίες)» (Οκτώβριος 2023-Ιανουάριος 2024)

Συμμετοχή – διοργάνωση σεμιναρίων / συνεδρίων / ημερίδων

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, 2023-2024

Φυσικά φαινόμενα και καταστροφές: λαογραφικές προσεγγίσεις

Ευάγγελος Καραμανές, Διευθυντής Ερευνών, Διευθύνων το ΚΕΕΛ, «“Μετά την φωτιά και την πλημμύρα”: σχόλια στις μεταβολές του πολιτισμικού τοπίου μιας θεσσαλικής αγροτικής κοινότητας», Τετάρτη 25 Οκτωβρίου 2023, ώρα 18.30-20.00. Δείτε το βίντεο της ομιλίας [στο YouTube](#).

Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Ομότιμη Ερευνήτρια, τ. Διευθύντρια του ΚΕΕΛ, «Δημιουργία, μετακίνηση και καταστροφή οικισμών στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό», Πέμπτη 9 Νοεμβρίου 2023, ώρα 18.30-20.00. Δείτε το βίντεο της ομιλίας [στο Youtube](#).

Αφροδίτη Νουνανάκη, Διδάκτωρ Λαογραφίας του ΕΚΠΑ, συνεργάτις του ΚΕΕΛ, «Το (μαύρο) χιούμορ και η διαχείριση του αναπάντεχου: διαδικτυακά μιμίδια για τις πλημμύρες του Σεπτεμβρίου 2023», Τετάρτη 29 Νοεμβρίου 2024, ώρα 18.30-20.00. Δείτε το βίντεο της ομιλίας [στο Youtube](#).

Γιώργος Τσερπές, Εντεταλμένος Ερευνητής του ΚΕΕΛ, «“Τρεις ημέραις βρέχει ο Θεός κ’ έξι το ρημόσπιτο”»: από την εμπειρική παρατήρηση των φυσικών φαινομένων στην μεταφορική χρήση του παροιμιακού λόγου», Τετάρτη 6 Δεκεμβρίου 2023, ώρα 18.30-20.00. Δείτε το βίντεο της ομιλίας στο [Youtube](#).

Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Κύριος Ερευνητής του ΚΕΕΛ, «Φυσικές καταστροφές και ανθρωπογενείς παρεμβάσεις: το πολιτισμικό τοπίο του ορεινού χώρου της Πίνδου και οι μεταβολές του». Με εισαγωγική τοποθέτηση του Γενικού Γραμματέως της Ακαδημίας Αθηνών καθηγητού κ. Χρήστου Ζερεφού., Τετάρτη 31 Ιανουαρίου 2024, ώρα 18.30-20.00. Δείτε το βίντεο της ομιλίας στο [Youtube](#).

Γραμματεία: Ανθούλα Μπάκολη.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ευάγγελος Καραμανές.

Οργάνωση: Σταμάτης Ζωχιός, Γιώργος Τσερπές, Ερευνητές του ΚΕΕΛ.

Συμμετοχή – διοργάνωση σεμιναρίων / συνεδρίων / ημερίδων

Προηγούμενες ομιλίες και εκδηλώσεις στο YouTube (2023):

Δείτε το [βίντεο](#) της ομιλίας της Κυριακής Χρυσού-Καρατζά, Κύριας Ερευνήτριας, με θέμα «Η συγκρότηση του κοινωνικού φύλου μέσα από τη διαδοχή και τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας. Το παράδειγμα της Σαντορίνης, την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας, από το Αρχείο της Καθολικής Εκκλησίας», Τετάρτη 17 Μαΐου 2023, ώρα 18.30 - 20.00.

Δείτε το [βίντεο](#) της ομιλίας του Ιωάννη Πλεμμένου, μουσικολόγου, Κύριου Ερευνητή με θέμα: «Από το δημιούργημα στον δημιουργό: Η “ανάδυση” του μουσικού πληροφορητή και η σχετική συμβολή του Κέντρου Λαογραφίας», Τρίτη 28 Μαρτίου 2023, ώρα 18.30 - 20.00.

Δείτε το [βίντεο](#) της ομιλίας της Διευθύντριας Ερευνών Ανδρομάχης Οικονόμου με θέμα: «“Πολύτεχνος και πολυεπαγγελματική” Γορτυνία. Όψεις της κοινωνίας και του πολιτισμού της κατά τη νεότερη περίοδο», Τετάρτη 8 Μαρτίου 2023, ώρα 18.00 - 19.30.

Δείτε το [βίντεο](#) της ομιλίας του Διευθυντού Ερευνών, Διευθύνοντος το ΚΕΕΛ Ευαγγέλου Καραμανέ με θέμα: «Οι εργασίες του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών: επιτόπιες έρευνες (Λαογραφικές αποστολές), αρχειακό έργο και εισαγωγή συλλογών λαογραφικού υλικού, ερευνητικά προγράμματα, εκδοτικό έργο και δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις σε συνέδρια, διαλέξεις, διδακτικό και άλλο έργο των Ερευνητών», Τετάρτη 8 Φεβρουαρίου 2023, ώρα 18.30 - 20.00.

Δείτε το [βίντεο](#) της διαδικτυακής εκδήλωσης για το Κέντρον Ερέυνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών στο πλαίσιο δράσεων του Ελληνικού Παραρτήματος της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών και Αρχείων (IAML), την Τετάρτη 25 Ιανουαρίου 2023, ώρα 18.30. Ομιλητές: 1. Ευάγγελος Καραμανές, Διευθύνων ΚΕΕΛ: Το Λαογραφικό Αρχείο / Κέντρο Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών: η ίδρυση, ο σκοπός και το έργο του. 2. Μαρία Ανδρουλάκη, μουσικολόγος, Διευθύντρια Ερευνών ΚΕΕΛ: Η Εθνική Μουσική Συλλογή (Ε.Μ.Σ.) του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.

Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών

Πραγματοποίησε πρακτική άσκηση μέσω του προγράμματος υποδοχής του συστήματος «Άτλας» του Υπουργείου Παιδείας μία (1) φοιτήτρια του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (διάρκεια τέσσερις μήνες: Μάιος — Αύγουστος 2023). Η πρακτική άσκηση της φοιτήτριας ολοκληρώθηκε επιτυχώς.

Κατά το 2024 ήδη έγιναν δεκτές για πρακτική άσκηση μία φοιτήτρια του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (διάρκεια τέσσερις μήνες: Φεβρουάριος-Μάιος 2024) και μία απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Erasmus+ Τοποθετήσεις» (χρονικό διάστημα: 15/01/2024 - 31/05/2024).

Συμμετοχή σε επιτροπές

- Ο διευθύνων Ευάγγελος Καραμανές είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της International Society for Ethnology and Folklore (SIEF) με δύο διετείς θητείες (2021-2025). Είναι μέλος της Γενικής Συνέλευσης του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας με τριετή θητεία ως εκπρόσωπος της Ακαδημίας Αθηνών κατόπιν αποφάσεως της Συγκλήτου (2021-2024). Υπήρξε μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών (2017-2023, τρεις διετείς θητείες) και πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής για την οργάνωση της έκθεσης της Βιβλιοθήκης της Βουλής «Ιστορίες Επιβίωσης. Μικρασιάτες πρόσφυγες και εργασία στις νέες πατρίδες».
- Ο ερευνητής Παρασκευάς Ποτηρόπουλος είναι εκπρόσωπος της Ελλάδος στα όργανα διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής DARIAH-ERIC και εθνικός συντονιστής της Ερευνητικής υποδομής ΔΥΑΣ/DARIAH-GR.

Συμμετοχή σε επιτροπές

- Η ερευνήτρια Ανδρομάχη Οικονόμου είναι μέλος της Ακαδημαϊκής Επιτροπής Εποπτείας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου με τίτλο «Λαϊκός πολιτισμός και Νεότερη Πολιτιστική Κληρονομιά»
- Ο ερευνητής Ιωάννης Πλεμμένος είναι Πρόεδρος της πρώτης εθνικής επιτροπής του διεθνούς οργανισμού International Council of Traditional Music (ICTM).
- Ερευνητές του Κέντρου (Ε. Καραμανές, Ανδρομάχη Οικονόμου, Ζωή Μάργαρη, Αικ. Πολυμέρου-Καμηλάκη) είναι μέλη της Εθνικής Επιτροπής για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά του Υπουργείου Πολιτισμού.

Διδακτικό έργο Κ.Α.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Ερευνητών, μέλη του ερευνητικού προσωπικού δίδαξαν μαθήματα στην Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ (σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα), στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, σε θερινά σχολεία (του ΥΠΠΟ κ.ά.), στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου και στην Ecole Pratique Parisίων.

Ερευνητές του Κέντρου συμμετείχαν σε επιτροπές επίβλεψης και υποστήριξης μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών.

Ερευνητές του Κέντρου υπήρξαν αξιολογητές μεταπτυχιακών υποτροφιών και ερευνητικών προγραμμάτων.

Ερευνητές του Κέντρου συμμετείχαν επιτροπές κρίσεως μελών Διδακτικού Προσωπικού ΑΕΙ και ερευνητών Ερευνητικών Κέντρων.

Ερευνητές του Κέντρου είναι μέλη Συντακτικών και Επιστημονικών Επιτροπών ελληνικών και ξένων περιοδικών.

Εκλαϊκείωση & Επικοινωνία Επιστήμης

Άρθρα (7)

Ευάγγελος Καραμανές, «Η γυναίκα στο δημοτικό τραγούδι» στο «Οι γυναίκες στην κοινωνία και την λογοτεχνία», Σελίδες Ιστορίας, 5ο τεύχος, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2023, Καθημερινή της Κυριακής (26/11/2023), σελ. 70-81.

Ραδιοφωνικές Εμφανίσεις & Podcast (περίπου 70)

Ερευνητές του Κέντρου συμμετείχαν σε πολλές ραδιοφωνικές εκπομπές τοποθετούμενοι για θέματα της ειδικότητάς τους. Ο διευθύνων συμμετέχει σε εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή με τίτλο «Ιστορία και ζητήματα της Ελληνικής Λαογραφίας» στο Ραδιοσταθμό της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Τηλεοπτικές Εμφανίσεις (10)

Διαδικτυακές Εμφανίσεις (20)

Άμεσοι Στόχοι: 2024

- ♦ Στόχος 1: Ολοκλήρωση της ψηφιακής μετάβασης ιστοσελίδων και αποθετηρίων.
- ♦ Στόχος 2: Ολοκλήρωση του εκδοτικού προγράμματος όπως αναφέρθηκε.
- ♦ Στόχος 3: Πραγματοποίηση επιτοπίων ερευνών.
- ♦ Στόχος 4: Πλήρωση δύο (2) θέσεων ερευνητών.

Μακροπρόθεσμοι Στόχοι: 2034

- ♦ Στόχος 1: Πλήρης ψηφιοποίηση των εργασιών του Κέντρου.
- ♦ Στόχος 2: Επέκταση και επισκευή κτηριακών υποδομών για την στέγαση αρχείων και συλλογών.

Μελλοντικοί Στόχοι

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας
της Ακαδημίας Αθηνών

Διεύθυνση: Ηπίτου 3, 10557 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210.3664751

E-mail: keel@academyofathens.gr

Ιστοσελίδα: <http://www.academyofathens.gr>

<http://www.kentrolaografias.gr>

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

↑ Αρχική σελίδα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας ιδρύθηκε το 1918 από τον Νικόλαο Γ. Πολίτη ως Λαογραφικό Αρχείο, με αντικείμενο τη Λαογραφία δηλαδή «την παραυλλογήν πάσης της λαογραφικής υλης και την δημοσίευσιν αυτής». Εντάχθηκε στην Ακαδημία Αθηνών από την ίδρυσή της (1926).

Σήμερα αποτελεί το Εθνικό Κέντρον Τεκμηρίωσης του λαϊκού πολιτισμού με πλουσιότατο Αρχείο ανέκδοτου υλικού για όλες τις πτυχές του λαϊκού βίου και ειδική Βιβλιοθήκη. Πραγματοποιεί επιστήμες έρευνες, ερευνητικά προγράμματα, εκδόσεις, συνέδρια, εκθέσεις, εκδηλώσεις και υποστηρίζει επιστημονικά πολιτιστικούς φορείς στην ελληνική περιφέρεια και μάλιστα.

Στο πλαίσιο του έργου «Εθνικό δίκτυο ψηφιακής τεκμηρίωσης της αλλαγής και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς» (2012-2015) πραγματοποιήθηκε ψηφιοποίηση των ειδικών αρχείων Παρομιών και Λαϊκών Παραδόσεων και δημιουργήθηκε ψηφιακό αποθετήριο.

Αρχείο στο Αποθετήριο

Επιλέξτε Αρχείο για να πληροφορηθείτε τις συλλογές του.

Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Πρόσφατες εγγραφές

Τ' αλιών' του Μέγκα. Στ' αλιών' του Μέγκα χορεύει οι Καλύτυχες.
Οκονομάκης, Δημήτριος Β. (1969)

Όταν πήγαινε το Γριβα στο Μεσαλόγγι, του στρώσανε στ' αμπάρι να κοιμηθή. Ο παπούλης είπες: Ήθελα να δω το σπαθί του Γριβα! Ο Γριβας αργότερα το θυμήθηκε. Εκάλωσε τον καπιτάνο. Τι ερίτησες να δής; Επράβηξες το σπαθί τάχα άγριος και το είδες. Είχε δοντάκια μικρά, σα δρεπάνι, γαγατάκι.
Λακάτσος, Δημήτριος Σ. (1968)

Ο γέρο Γιώργης Πενέσης ή Γούβης μας τραγούδησε πολλά παλιά τραγούδια, τα οποία ηχογραφήθηκαν και εγράφησαν στο Α' τετράδιο (αριθ. Χειρ. 2214). Συνέχεια μας είπες και την ιστορία της οικογενείας του. Όπως ακριβώς τα ανθρώπινα και τα λόγια ο ίδιος: Όλη μου τη ζωή την πάρασα ως αγρότης και τοποπότης. Στα 97 - 98 με το Γιώργη το Πριτζάτα, που ήταν του ναυτικού αρμοστής, δικηγίτης, πήγαμε στην Κρήτη. Πήγαμε...
Δημητριάδης, Γεωργίος Β. (1966)

Αναζήτηση

Όλο

Αρχείο

Τόπος

Χρόνος

Σύλλογος

Λήμμα

Κατά

Ευρεθεί

Κείμενο

Σύνολο

Τύπος

Παρά

Παρά

Παρά

Σύλλογος

Άγνωστο

Νέο

Κοινό

20

25

30

(Χειρ. 462 βιβ. 130. 1966. Νο. 8. Θρασύλης)

8. Μαυριανός. - Ζητούμενο, 1966, 197, 193

8. Μαυριανός επί Μαυριανός επί Χρήστου ο μαργαριτάρι, έγραψε και έδωσε εν: Χρήστου ο μαργαριτάρι, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

5 - επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

10 - Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

15 - Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

20 - Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

25 - Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.

30 - Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός, επί Μαυριανός επί Μαυριανός επί Μαυριανός.